

به نام خدا

مامیران گیاهی است علفی، چندساله با شیره نارنجی‌رنگ، منشعب به‌رنگ سبز تیره، با کرک‌های پراکنده و دارای بن‌ساقه‌ای پوشیده از قاعده‌های پایای برگ‌ها و ساقه‌ای منشعب به‌ارتفاع 30 تا 90 سانتی‌متر و برگ‌های شانه‌ای با پنج تا هفت برگچه تخم‌مرغی تا مستطیلی‌شکل. گل‌آذین چترمانند آن دارای دو تا شش گل، گل با دو کاسبرگ آزاد و ریزان و چهار گلبرگ کامل زردرنگ است.

مکانیسم اثر مامیران

آثار فارماکولوژیک و مکانیسم اثر : تحقیقات انجام شده ترکیبات آنتی اکسیدان موجود در این گیاه در درمان صرع لوب گیجگاهی و اثر قابل توجه آن در کنترل تشنج ناشی از پنتیلین تترازول اثبات کرده است. فلاونوئیدهای موجود در گیاه مامیران با فعال کردن گیرنده گابا، سبب تقویت سیستم گابائروژیک مغز شده و اثرات ضد اضطرابی، خواب آوری و ضد تشنجی ایجاد می‌کند. تحقیقات نشان داده است که ترکیبات آلکالوئیدی این گیاه دارای اثرات ضد باکتری و ضد ویروس بوده و همچنین ساپونین‌های این گیاه در بیماران دیابتیک اثر حمایت نرونی دارد. در مطالعه ای مشخص شده است که گیاه مامیران بر تکثیر ویروس HSV-1 اثر مهارکنندگی دارد. همچنین مشخص شده که عصاره این گیاه باعث کاهش تیترا عفونت زایی ویروس‌ها می‌شود که اثر خود را با تأثیر بر بیان ژن‌ها و یا تداخل بر عملکرد پروتئین‌های ویروسی اعمال می‌کند. شیره گیاه مامیران برای درمان اختلالات پوستی استفاده می‌شود آلکالوئید Benzophenanthridine موجود در گیاه مامیران در درمان بیماری پریودنتال به کار می‌رود، این آلکالوئید دارای عملکرد ضد پوسیدگی می‌باشد و از خراب شدن دندان جلوگیری می‌کند. ثابت شده است که ترکیبات موجود در این گیاه خاصیت ضد تیروئیدی دارد و باعث تغییراتی در عملکرد تیروئید می‌شود.

طرز استفاده

- 1- جوشانده: مقدار 20 گرم برگ خشک یا ریشه مامیران را در یک لیتر آب حل کنید. مقدار مصرف آن یک فنجان سه بار در روز است.
- 2- دم کرده مامیران: 30 گرم برگ خشک مامیران را در یک لیتر آب جوش ریخته و بگذارید برای مدت 10 دقیقه دم بکشد؛ سپس صاف کرده و مصرف کنید.
- 3- تنطور مامیران: این تنطور را می‌توانید از فروشگاه‌های گیاهان دارویی یا برخی از داروخانه‌ها خریداری کنید یا 100 گرم برگ خشک یا ریشه مامیران را در 500 گرم الکل سفید خیس کرده، بگذارید برای مدت دو هفته بماند. البته هر روز آن را تکان دهید، پس از این مدت آن را صاف و در شیشه دربسته نگهداری کنید؛ مقدار مصرف آن 10 تا 15 قطره سه بار در روز است.
- 4- شیر مامیران: برای استفاده از شیر مامیران آن را با عسل مخلوط و از آن استفاده کنید.

موارد منع مصرف

همان‌طور که گفته شد، مصرف زیاد مامیران کبیر تولید مسمومیت می‌کند و حتی استفاده زیاد آن به‌صورت له‌شده روی رخم‌ها نیز همین خطر را دارد؛ زیرا از راه پوست جذب بدن می‌شود. این گیاه سمی است و مقدار زیاد آن در مصارف داخلی ممکن است موجب تشنج و حتی مرگ شود. استفاده طولانی مدت از این گیاه منجر به اثرات سمیت کبدی از جمله Hepatosis شدید و فیبروزیس می‌شود. تجویز داخلی صفاقی آلکلوئید Sanguinarine استخراج شده از این گیاه باعث افزایش آنزیم‌های کبدی در خون می‌شود و بعد از 24 ساعت باعث آسیب کبدی می‌شود. مصرف این گیاه در دوران بارداری ممنوع است؛ بنابراین باید مصرف آن در حد گفته‌شده باشد و تحت نظر متخصص مصرف شود.

تداخلات دارویی مامیران

ترکیب بربرین این گیاه باعث مهار عملکرد میتوکندری و کاهش ATP داخل سلولی در دیابت القا شده با استرپتوزوسین می‌شود.

پژوهشگران گزارش کرده اند که این گیاه باعث کاهش سطح گلوکاتایون و فعالیت سوپراکسید دیسموتاز در کبد می شود.

پرورش گیاه:

پرورش این گیاه از طریق دانه صورت می گیرد و زمین زراعتی باید سایه دار و نسبتاً مرطوب، ماسه ای و نرم با خاک پوسیده باشد. بذر آن را در گلخانه در اوایل اسفند یا مستقیماً در زمین شخم خورده در ردیف هایی به عرض 50 سانتی متر در طول فروردین ماه می کارند. میزان بذر مورد نیاز گلخانه هر هکتار 200 گرم و میزان آن در زمین اصلی دو کیلو گرم در هکتار است. ماه های اردیبهشت و خرداد نهال ها را در کرت های 20 در 50 سانتی متر نشاء می کنند. برای تقویت زمین مقدار 150 تا 75 کیلو گرم کود ازت خالص (نیترات آمونیوم و کلسیم سیانید) در هر هکتار اضافه می کنند. برای مبارزه با علف های هرز یک تا دو بار چنگک با دیسک ماشینی زده می شود.

برداشت

قسمت هوایی گیاه را در فروردین تا شهریور و ریشه ها را از مهر تا آبان یا اسفند تا فروردین قبل از جوانه زدن برداشت می کنند (از دومین سال کشت چین اول گیاه را در ماه اسفند و فروردین و چین دوم آن را در شهریور یا مهر با علف چین و ریشه ها را در مهر و آبان و اسفند یا فروردین برداشت می کنند). پس از برداشت محصول و تمیز کردن آن قسمت هوایی را در حرارت 50 تا 60 درجه سانتی گراد و ریشه را در حرارت 60 تا 80 درجه سانتی گراد خشک می کنند. با شرایط فوق الذکر بازدهی هر هکتار 3/6 تن محصول خشک به صورت گیاه کامل و 2/8 تن ریشه است.

منابع:

سایت دارویاب (www.daroooyab.ir)

سایت روستا نیوز (www.rustanews.ir)